

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ชนกลุ่มน้อยกับสถานภาพพลเมืองและสิทธิมนุษยชน: กรณีศึกษาชาวเลชุมชนบ้านแหลมตุ๊กแก ในจังหวัดภูเก็ต” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ หรือ Qualitative research โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์แบบเจาะลึกอย่างไม่เป็นทางการ (In-dept Interview) การสังเกต (Observation) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับตัวแทนของชาวเลและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา คือ ชาวเลในชุมชนบ้านแหลมตุ๊กแก ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 ชาวเลในชุมชนบ้านแหลมตุ๊กแก ได้แก่ หัวหน้าชุมชน บุคคลสำคัญของชุมชน และชาวบ้านทั่วไปในชุมชนทั้งผู้ชายและผู้หญิง

1.2.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลรัษฎา เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต เจ้าหน้าที่ประมงจังหวัดภูเก็ต เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต เจ้าหน้าที่ปกครองอำเภอเมืองภูเก็ต ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ตและครูอาจารย์ในโรงเรียนเกาะสีเھر

2. เครื่องมือในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเพื่อช่วยในการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้เดินทางไปในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 วิธี ดังนี้

2.1 การศึกษาเอกสาร เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของชาวเล สิทธิหน้าที่ และสำนักทางการเมือง

2.2 เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

2.2.1 การใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- 1) การคุ้มครองและรับรองสิทธิมนุษยชนของชาวเลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- 2) สิทธิ หน้าที่ และสำนึกทางการเมืองของชาวเลในฐานะ

2.2.2 การใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2.3 สมุดจดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียงในระหว่างและการสนทนากลุ่มระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานกับหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลรัชฎา สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต สำนักงานประมงจังหวัดภูเก็ต สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต สถานีอนามัยเกาะสิเหร่ กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต อำเภอเมือง และโรงเรียนเกาะสิเหร่ เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับชาวเลเป็นผู้ให้ข้อมูลหน่วยงานละ 3 คน หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดผู้ให้ข้อมูลดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลรัชฎา จำนวน 2 คน สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต จำนวน 3 คน สำนักงานประมงจังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 คน โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต 2 คน สถานีอนามัยเกาะสิเหร่ จำนวน 2 คน กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 คน และโรงเรียนเกาะสิเหร่ จำนวน 3 คน

3.2 ผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนามในชุมชนบ้านแหลมตุ๊กแก (เกาะสิเหร่) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต การประชุมกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ กับหัวหน้าชุมชน บุคคลสำคัญของชุมชน และชาวบ้านทั่วไปในชุมชนทั้งผู้ชายและผู้หญิง รวมทั้งหมด 32 คน

3.2.1 ผู้วิจัยลงชุมชนเข้าไปซื้อปลา เข้าไปพูดคุยกับชาวเลทั่วไป เข้าไปดูการแกะหอยดิบ จำนวน 4 ครั้ง เข้าไปร่วมในพิธีลอยเรือกับกลุ่มชาวเล จำนวน 1 ครั้ง เข้าไปร่วมในการทำพิธีแก้บนของชาวเลจำนวน 1 ครั้ง ชาวเลจึงให้ความไว้วางใจพูดคุยด้วย

3.2.2 ผู้วิจัยได้ให้ชาวเลที่พูดภาษาไทยได้ชัด คือนายบุญรอด ประโมกิจ ร่วมกับนางจิว ประโมกิจ เป็นล่ามช่วยแปลให้ในกรณีสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และในกรณีประชุมกลุ่มย่อยผู้วิจัยให้ชาวเลที่พูดภาษาไทยได้ชัด คือนายบุญรอด ประโมกิจ ร่วมกับนางนิต ประโมกิจ เป็นล่ามช่วยแปลให้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการตีความ Interpretive Approach ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม โดยเนื้อหาการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มจะได้รับการถอดความลงในบันทึกนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับเนื้อหาและสรุปผลต่อไป